

له لاپهړه فەيسبوکی بهختیاری شه مه یی یه وه:
روانگه کان له سهه دهوله تی سهه به خو ی کوردستان

۱

پرسی دهوله تی سهه به خو ی کوردستان:

دهوله تی سهه به خو ی کوردی و دهوله تدار، مافی رهوای خو مانه، درهنگ یان زوو، هه دهییت دروستی بکهین.
پرسی دهوله تی سهه به خو ی کوردی، پرسى تاكه كه سيك و تاكه لایه نیک و تاكه بنه ماله یه ك یان تاكه هۆز و تاكه دهقەرێك نییه، ئەوه پرسى كى رهوا و چاره نووسسازى نه ته وه و نیشتمانیك، بیگومان ئەم ئامانجه نه ته وه یی و نیشتمانییه پیرۆزه، بی هه لاواردنی ههچ كهس و لایه نیک، ئەرك و فرمان و بهرپرسیاریتی هه موومانه، به لام ئازایه تی و دلسوژی و لپهاتوو یی و له خو بووردوو یی و ته با یی و یه كریزی و یه كهه لو یستی هه موو کوردی دهو ییت. ههروه ها دهوله ت دروستکردن توانا و مه رج و پیداو یستی تایبه تی خو ی هه یه، مه خابن ئیمه ی کوردانی باشوور، ئیستا له تهنگه زه و بارودوخیکی سهخت و دژوارداین و له تواناماندا نییه و ههچ مه رجیکی پیکه ینانی ئەو دهوله ته سهه به خو یه خو مانمان تیدا نییه. به لام ناییت ره شپین و نائومید بین، دهییت به رده وام له بهرنامه ماندا ییت و کاری بو بکهین و هه ولی بو بدهین.
چ كهس و لایه نیکیش، ئیستا یان له داها توودا ده یه و ییت و به کارو کرده وه له توانایدا هه یه دهوله تمان بو دروست بکات، با بهر موو ییت، هه موومان به دل و به گیان و به سهه روماله وه له گه لیداین و پشتوپه نایین.

۲

سهه رکرده و دهوله ت:

به به راورد له گه ل سهه رکرده کانى رابردوودا، وه کو، نه مران: به درخان و میری سووران و شیخ مه حموود و قازی محمه د، كه بهو بی هیزی و كه متواناییه وه، له وه هه لومه رجه سهخت و ناله باره ی ئەو سهه رده مانه دا، توانیان دهوله تی کوردی رابگه یه نن و بهر پیکو پیکیش بهر یوه ی بهرن، ئەمانه ی ئیستا، ته نها هه ر سهه رکرده ی حیزبین و هه ر دلسوژی بهر زه وه ندییه تایبه تییه کانى خو یانن و ئەو دلسوژی و ئازایه تییه یان تیدا نییه كه بو یرن دهوله تی کوردی رابگه یه نن. ئەوه ۲۵ ساله ولا نیکى دهوله مه ند و ئازاد کرا و كه و توته به رده ستیان، كه چی نه یان توانیوه یه ك هه نگو و به ره و دروست بوونی دهوله تی کوردی بو پیشه وه بچن، ته نها هه ر بو پاراستنی کورسی و ده سه لات و به رده وام بوونی خو شگوزه رانیی ژیانى خو یان کات به سهه رده بن و هه چیترا!؟

چەكدارکردنی چەند لایەنێکی دەسەلاتداری کوردستان، نیشانهی دروست بوونی دەولەتی کوردی نییە. دەولەت هەر بە چەك دروست ناکرێت، چەك و هەموو ئامرازەکانی بەرگری و سەربازی، زۆر گەرم و پێویستن بۆ بەرگری لەخۆکردن و ئاشتی و ئاسایبشی ولات، بەلام چەك هەموو شتێك نییە. بەتایبەتی بۆ ئەمڕۆی ئێمە کورد کە خاوەنی سوپایەکی نیشتمانیی راهێنراو و پەرەدەکراو نین، دەبوایە لە ماوەی ئەم ۲۴ سالە نازادی و خۆپەرەدەکردنە باشووری کوردستاندا، هیچ نەبووایە بەو بوودجە تۆکمەییە کە هاتە دەستی ئەو لایەنە دەسەلاتدارانە، چەند کارگە و پرۆژە بەرهەمهێنەری نیشتمانیی داڕمەزێنراو و تەنگژە هاورده کردنی هەموو پێداویستیەکانمان لە دەرەوێرا چارەسەر بکرایە و ئەو لەشکرە بێ کارە کە ئەمڕۆ لە کوردستاندا هەیە، بکرایە بە لەشکرێکی چالاک و بەرهەمهێنەر. لەم ۲۴ سالەدا، دەسەلاتداران و پارتە دەسەلاتدارەکانمان، جگە لە هاورده کردنی ئۆتۆمبیل و ئامرازە کارەبایی و ئەلەکترونییەکان و خۆراک و خواردنەوهی خراپ و ماوەبەسەرچووی ولاتانی ناوچەکە، جگە لە مۆل و هۆتیل و بالەخانە دروستکردن، جگە لە خۆسەرمايه دارکردن و رابوواردن و خوشگوزەرانیی خۆیان، ئیتر بیران لە هیچ پرۆژەییەکی بەرهەمهێنان و گەشاندنەوهی ئابووری نیشتمانی نەکردهوه. ئەو ریزە کەمە بەرهەمه کشتوکالییە ناوخۆییە کە هەشبوو، ئەو هەشیان نەهێشت و زۆربە کۆمپانیان و جووتیارانیان کرد بە خانەنشین و مووچەخۆر و مووفتەخۆری بێ بەرهەم. لە هەموو باشووری کوردستاندا ۲۴ کارگە تێدا نییە کە بەرهەمهێنەر بێت و بەشێک لە پێداویستیەکانی ژبانی کۆمەڵگە دەستەبەر و مسوگەر بکات، جگە لەم کێشە گەرمە چارەسەرنەکراوانەش، زۆربە شونە گشتییەکانی گەشتیاری ولات، کۆمپانیا بێگانهکان بەرپۆهی دەبن. هەتا ئێستا نە لەشکر نیشتمانیمان هەیە و نە بەرهەمی خۆمالیی نیشتمانیمان هەیە و نە سیستمی بانکی نیشتمانیمان هەیە و نە ئابووری و کشتوکالیی نیشتمانیمان هەیە، ئیتر دەولەت، چۆن و بەچی دروست بکەین و چۆن بەرپۆهی بەرین و چۆن بیارێزین!؟

کۆن ئەوانە کە دەتوانن دەولەتی سەربەخۆی کوردی رابگهیهن!؟

- ئایا شەرمەزاری نییە بۆ ئێمە کورد کە زۆرتر لە ۴۰ میلیۆن مەروڤین، داوای سەربەخۆیی و نازادی و مافە رەواکانی خۆمان لە دەولەتێک و میلیتەتێکی دیکە بکەین!؟ ئەو خۆمان چین و چ کارەین، بۆچی ناوێرین و ناتوانین دەولەتی سەربەخۆی خۆمان رابگهیهن، خۆ هیچ کەس و لایەنێک و دەولەتێکی بێگانه دەستی نەگرتوین!؟ راستە، چەند دەولەتێک دوژمنمان، بەلام خۆ ناوێت و ناکرێت هەتا هەتایە هەر چاوهروانی چرای سەوزی ئەم دەولەت و ئەو دەولەت بکەین!؟

- دەولەتى سەربەخۆى كوردستان، خەون نىيە و كارىكى نەكردەنىش نىيە، بەلام بە پلان و بەرنامەى ژىرمەندانە و رىيالىستانە پىكدەھىنرېت و پىويستى سەركردە و سەركردايەتتى نەتەوہەپەرور و نىشتمانپەرورەرى ئازا و دلسۆز و لەخۆبووردو و ھەيە.

- ئەگەر نەتەوہەى كورد خاوەنى سەركردە و سەركردايەتتىيەكى ژىر و ئازا و دلسۆز و لەخۆبووردو بووايە، لەو چل مېلۆن كوردە، تەنھا يەك مېلۆنى بەس بوو بۆ پىكھىنننى دەولەتى كوردى، دەولەتتىك بە يەك مېلۆن مروف دروست نەكرېت، بە چل مېلۆنىش دروست ناكرېت.

۵

ئايا دەولەت و ياسا و دادگە بۆ باشوورى كوردستان پىويستن!؟

ئاشكرايە ئەو دەسەلاتدارىتى و فەرمانرەوايەتى و ھىزە راميارى و چەكدارى و كۆمپانيا و دامەزراوہ بازىرگانىيەى ئەمرو لە باشوورى كوردستاندا ھەن، بۆ بەرپىرسانى دەسەلات و بۆ بەرپىرسانى ھىزە راميارىيە دەسەلاتدارەكان سەروزىاديەتى. بەرپىرسانى سىياسى، مېللەتتىكى دواكەوتوو و گىرايەل و ولاتتىكى ئازادكراو و دەولەمەندان لەبەردەستدايە. بەئارەزووى خويان ھەلسوكەوت لەگەل ھەموو شتتېكدا دەكەن. سامانى سەرزەوى و ژىرزەويى و ناردهى دەرەوہ دەكەن و دەيفروشن. ھەرشتېك لە بەرزەوہندياندا يىت لە دەرەوہى كوردستان ھاوردەى دەكەن و ھەر خويشيان بالادەستن بەسەر بازىرگانى و بازىر و نرخ و ھەرزانى و گرانيى شتومەك و كەرەستە ھاوردەكاندا. لەھەمان كاتيشدا ھاوبەش و ھاوپىشكن لەگەل ھەموو پارزىرگان و سەرمايەدارە گەرەكاندا. ھەر كەس و كۆر و كۆمەل و لايەتتىكىش لەگەلئاندا نەيىت، لەدەرەوہى بازنى گىرنگى و بايەخ و بەرزەوہەندىيەكانى ئەواندايە، يان ئاشكراتر بلېين: نەيار و دوژمنە. بۆ نمونە، زۆر ركوكىنەدارن بەرامبەر زۆرىيەتتى كورد و كوردستانىيەى ھەندەران، جگە لەو كەس و لايەنانەى كە سەر بە ئەوانن و گوپرايەليانن. چونكە ئەم ھاوئىشتمانىيە دوورە دەستانە گوپرايەل و فەرمانبەردارىان نين و كۆمەلە كەسان و لايەتتىكى ئازاد و سەربەخۆن. بەلام لەناو ولاتدا، كىيان بەدل نەيىت، يان دەمكوتى دەكەن، يان زىندانى و ئەگەر پىويستىش بكات ئەشكەنجە و تېرۆرى دەكەن. پاشان بە سىنارپۆ و شانۆگەرەيەكى ياسايى، دپزەبەدەرخوونەى دەكەن. بارەخنەگران و بەرھەلستكارانىش لەدەرەوہى دەسەلاتى ئەوانەوہ ھەر رەخنە بگرن و لاپەرە رەش بكەنەوہ، ئەمان ھىچ گوپيان لەو رەخنە نىيە و ھىچ بايەخ و گىرنگىيەكى پىنادەن، چونكە دلنيان بۆيان لواوہ و بۆيان دەچىتەسەر، چى لە بەرزەوہندياندا يىت، ھەر ئەوہ دەكەن. نە ياسا ھەيە و نە ياساش سەرورە. خويان بكوژ و پارزەر و دادوہر و دادگە و فەرماندەر و ھەموو پىراردەرېكن. ئەمە بۆ ئەمان لە دەولەت و سەربەخۆيى باشترە. ئەگەر باشوورى كوردستان دەولەت بووايە، دەبووايە وەكو ئەندامىكى رىكخراوى نەتەوہ يەكگرتووہكان، واژۆى ھەموو ئەو ياسا و رىسا و پىرنسىپانەيان بكردايە كە پىويست بوو ئەنجامى بدەن. دەبووايە ھەميشە پابەند بوونايە بە ياسا و رىنمايەكانى ئەو رىكخراوہ و بە ياسا نۆدەولەتتىيەكانەوہ. ئەوان ئەمەيان ناوېت و لە بەرزەوہندياندا نىيە. ئاشكرايە

ئەمە دەسەلات و بازرگانى و پېئوھەندى و بەرژەوھەندىيەكانىيان سنووردار دەكات. ئىستا بە فەرمى مىللەت و ولاتىكىيان لەبەردەستدايە و بە ئارەزووى خۇيان چۇنيان بویت و دەلېن و وا دەنووسن و وا دەكەن. ھىچ كەس و لايەتتىكى ناوخۇيى و دەرەكى لېپرسىنەوھيان لەگەلدا ناكات. بە ئارەزووى خۇيان بە ئازادانە گەشتى ھەر شوپىنېك پېويست بېت دەيكەن و لە ھەموو شوپىنېكىش پېشووزىي گەرميان لېدەكرېت. لە ئاستە جياوازەكاندا ھەموويان وەكو ئاغا و بەگ و مير و پاشا و سكرتېر و سەرۆك و دەسەلاتدار ھەلسوكەوت دەكەن و بە خۇشگوزەرانى ژيان بەسەر دەبەن. لەشكرېك پاسەوان و پېشخزمەت و نووسەر و رۇژنامەنووس و راگەياندنكارى گوپرايەليان لەبەردەستدايە و ئەمانە بە دلسۆزىيەوھە كارىيان بۇ دەكەن و لەخزمەتياندا. ھەموو رادىو و كەنالە تىفئىيەكان و گوڤار و رۇژنامەكانىش ھەر سەر بەمانن و ئەمان دروستيان كردون و دەيانژىيەنن و بە ناچارى ھەر دەبېت لە خزمەتى ئەمانداين. چونكە لەژېر دەسەلات و فەرمانزەوايى ئەماندا، ميديا و راگەياندى بېلايەن و ئازاد و سەربەخۆ، بوونى نىيە. ئەم بەرپرسە سياسىيە دەسەلاتدار و فەرمانزەوايانە، لەرووى ئاستى ژيانەوھە، لە ھەموو ھاوئىشتەمانىيەكىتر بالاتر و لەپېشتەرن. لەرووى رابووردن و خۇشگوزەرانى و دەسەلات و سەرمايەدارىتەشەوھە، لە ھىچ شتېكىيان كەم نىيە. ئىتر چىترىيان بویت، دەولەتى كوردى و كوردستانى چىتر بۇ ئەمان دەكات؟ ھەربوھە ئەوھە بەلايانەوھە پېويست و گرنگ نەبېت، دەولەتى كوردى و كوردستانىيە!؟

٦

دەولەتەمان بۇچىيە!؟

- با پېش ئەوھە بىر لە دروستكردنى دەولەتى سەربەخۆى كوردى بەكەينەوھە، با بە رابووردوى خۇماندا بچىنەوھە و بىرکردنەوھە و ژيانى خۇمان بگۆرىن و چاكى بەكەين.
- با پېش ئەوھە دەولەتى كوردى رابگەيەنن، خراپترىن و دوواكەوتووترىن و زيانمەنترىن دياردەى دروستكراو نامۆى ئەمروى نېو كۆمەلگەكەمان چارەسەر بەكەين كە ئەوانەش، ئىسلامچىتى و ئىخوانچىتى و تەعربىچىتتىن كە باند و گروپ و كەسە ئىسلامىيە سياسىيەكانى كوردستان نوپنەرايەتتىان دەكەن.
- با پېش ئەوھە دەولەتى كوردى رابگەيەنن، لەشكرىكى نىشتەمانىي پېشكەوتوو و پەروەردەكراو و تەيار و چەكدار دروست بەكەين تا بتوانىن ئەو دەولەتە سەربەخۆيەمان بپارېزىن.
- با پېش دروستكردنى دەولەت، كۆمەلگەيەكى پېشكەوتوو و شارستانىيانە پېكېمىنن كە كچان و ژنانى كورد و كوردستان تېيدا ئازار و ئەشكەنچە نەدرىن و زىندانى نەكرىن و نەسووتېنرېن و خۇيان نەسووتېنن و تېرۆرى كەسايەتى و جەستەيانى تېدا نەكرېت. با كۆمەلگەيەك دروست بەكەين كە ئازادىيە ديۆمكراتىيەكان و ئازادىيە تاكەكەسىيەكانى تېدا پېرەو بكرىن، با ياسا و دادپەرۋەرىي كۆمەلايەتى تېدا سەرۋەر بېت.
- ئېمەى كوردى باشوور ئەوھە ٢٥ سالە رېكەوتى مېژوو، دەرفەتتىكى مېژوويى زېرىنى بۇ ھېنايەنە پېشەوھە كە بۇ ھەموو جىھانى بەلمىنن ئېمەيش نەتەوھەين

و شایسته‌ی نازادی و هه‌بوونی ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆی خۆمانین، به‌لام مه‌خابن له‌و ئەزموونەدا سه‌رکه‌وتنمان به‌ده‌ست نه‌هێنا و بووین به‌خاوه‌نی خراپ‌ترین و گه‌نده‌ل‌ترین سیستمی خراپی خۆبه‌رپۆه‌بردن. ئەگەر له‌ماوه‌ی ئەم ٢٥ ساله‌ ٣ نه‌وه‌ی پێشکه‌وتوو و کوردپه‌روه‌ر و نیشتمانی‌هه‌روه‌رمان په‌روه‌رده‌ بک‌ردایه‌، ئێستا ده‌مانتوانی ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆی خۆمان رابگه‌یه‌نین، بێگومان ده‌وله‌ت هه‌ر به‌ پیراری ئەم و ئەو دروست ناییت، ده‌ییت که‌ره‌سته‌کان و توخمه‌کانی به‌رپۆه‌بردنی ئەو ده‌وله‌ته‌مان هه‌ییت، ئەگەر ئێمه‌ بمانتوانیایه‌ خۆمان بک‌ردایه‌ به‌خاوه‌نی ئەو که‌ره‌سته‌ و توخمانه‌، ئەگەر ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆی خۆشمان رابگه‌یاندايه‌، خۆ ده‌وله‌تانی تورکیا و ئێران و سووریا و عێراق ناتوانن، له‌م سه‌رده‌می پێشکه‌وتنی ته‌کنه‌لوژیا و جیهانگیریه‌دا به‌ به‌چاوی هه‌موو مرۆفایه‌تییه‌وه‌ ٥ میلۆن کوردی باشوور کۆمه‌لکوژیی بکه‌ن!؟

ئێمه‌ ده‌وله‌تمان بۆجیه‌، مه‌گه‌ر ئەوه‌ ٢٥ ساله‌ به‌ ک‌رده‌وه‌ نازاد نین و خۆمان به‌رپۆه‌ نابین و نیمچه‌ سه‌ربه‌خۆ نین! ئە‌ی چی مان ک‌رد؟ بووینه‌ خاوه‌نی چه‌ند هه‌زار میلۆنێر و میلیارده‌ریک، بووینه‌ خاوه‌نی هه‌زاران هه‌زار فه‌رمانبه‌ری مووچه‌خۆری بی‌ به‌ره‌م، بووینه‌ خاوه‌نی چه‌ند نه‌وه‌یه‌کی دوواکه‌وتوو و بی‌ هه‌ست و هۆشی نه‌ته‌یه‌په‌روه‌ری و نیشتمانی‌هه‌روه‌ری، بووینه‌ خاوه‌نی چه‌ند پارت و بنه‌ماله‌یه‌کی میلیاردر و فه‌رمانکار و زۆردار، بووینه‌ خاوه‌نی سه‌رزه‌مینکی بی‌ کشتوکال و بی‌ بنه‌مای ئابووری نه‌ته‌وه‌یی و نیشتمانی، بووینه‌ خاوه‌نی هه‌زاران هه‌زار خانه‌نشینی بی‌ رابردوو و بی‌ به‌ره‌م، بووینه‌ خاوه‌نی له‌شکرێک له‌ مه‌لا و مامۆستاکی ئایینی و بانگواز و فه‌قی و خویندکاری ئایینی ته‌عریبچی و دژ و دوژمن به‌ هه‌موو پیروزییه‌ نه‌ته‌وه‌یی و نیشتمانییه‌کانی کورد و کوردستان، ئەم له‌شکره‌ ره‌شه‌ دوواکه‌وتوووه‌ پووچه‌رسته‌، هه‌ر هه‌موویان دژ و دوژمنی پێشکه‌وتن و شارستانیتین، دژی مارشی نه‌ته‌وه‌یی ئە‌ی ره‌قیین، دژی ئالای کوردستان، دژی جلوه‌رگی جوان و ره‌سه‌نی کورده‌وارین، دژی مه‌له‌وانگه‌ و سه‌ماگه‌ و شانۆ و وه‌رزش و ته‌نانه‌ت وینه‌گرتنیش!؟ ئە‌مه‌ بارودۆخی راستی و ریالیستانه‌ی ئە‌م‌پ‌رۆی کۆمه‌لگه‌که‌مانه‌!؟

باشه‌، ئە‌گه‌ر ده‌وله‌تی کوردی هه‌ر وه‌کو ئە‌م ئەزموونه‌ی ئە‌م ٢٥ساله‌مان بێت و هه‌ر ئە‌م پارت و سیاسه‌تپیشه‌ و ده‌موچاوانه‌بن هه‌ر ئە‌مان دیسان به‌رپۆه‌مان بیه‌نه‌وه‌ و وه‌کو رابووردوو له‌و ده‌وله‌ته‌ سوودمەند بینه‌وه‌، ئیتر ئە‌و ده‌وله‌ته‌ کوردیه‌ ده‌یته‌ شتیکی نامۆ و زیاده‌یه‌ و میلیله‌تی کورد ئە‌و ده‌وله‌ته‌ی بۆجیه‌!؟

٧

بانگه‌شه‌ی ده‌وله‌تی کوردی، بازێک و دوو هه‌وا!؟

ئە‌گه‌ر ده‌وله‌ته‌ گه‌وره‌هێزه‌کانی جیهان، به‌رزه‌وه‌ندیان له‌ دروست بوونی ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆی کوردیدا هه‌بووايه‌، هه‌موو کاتێک، کاتی پشتیوانی ک‌ردن بوو له‌ پرسى ره‌واى نه‌ته‌وه‌یی و نیشتمانیی کورد و کوردستان، پ‌ی‌و‌ی‌ست‌یش‌یان به‌وه‌ش نه‌ده‌بوو پرس به‌ ده‌وله‌ته‌ داگیرکه‌ره‌کانی کوردستان بکه‌ن و خۆیان راسته‌وخۆ ده‌یانتوانی و ده‌توانن پشتیوانیان له‌ دروست کردنی ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆی کوردی بک‌ردایه‌ و بکه‌ن!؟

ھەموو كورد و كوردستانىيەكى رېزلەخۆگرتوو، بەسەر و مال و گيانەوۈ لەگەل دروستبوونى دەولەتى كوردى و سەربەخۆيى كوردستاندان .
 لە سالانى پەنجاكانەوۈ، نەتەوۈيە سەربەخۆيىخوازەكانى كورد بانگەشە و باسى دەولەتى كوردى و سەربەخۆيى كوردستان دەكەن و لەلايەن پارتەكانى دىكەوۈ دژايەتى و دوژمنايەتتيان كراوۈ، شايانى وتتە كە لە بەرنامەى ژېكاف و كاژېك و پاسۆك دا بە روون و ئاشكرايى باسى مافى دەولەتدارى و دروستكردنى دەولەتى سەربەخۆيى كوردى كراوۈ، لە كاژېكدا لە بەرنامەى ھىچ يەكى لە پارتەكانى دىكەدا، جگە لە ئۆتۆنۆمى و ھەندېك جار مافى چارەى خۆنووسىن، كە روون و ئاشكرا نيە، مەبەستيان لە مافى چارەى خۆنووسىن چى بووۈ و چيە، ئىتر بە ھىچ شىوۈيەك ناوى دەولەتى كوردىيان نەبردوۈ؟! بەلام لېرەدا سەيروسمەرەكە ئەوۈيە كە يېگانەيەك دووراودوور، يان بۇ مەبەستى سياسى يان بۇ ھوروژاندىنى دەولەتە داگيركەرەكانى كوردستان لېمان، باسېك لە دەولەتى كوردى دەكات، ھەندېك لە راگەياندەنەكان دەلېي ھەنگوينيان لە كلۆرە داردا دۆزىوۈتەوۈ و يېگانەكە بە گەردىبىنى خەياللى گەورە دەكەن و لېمان دەكەن بە فرىشتەى دەولەتى كوردى و فرىارەسى كورد؟!
 بۇ مېزوو: بىرۆكەى مافى رەواى دروستكردنى دەولەتى سەربەخۆيى كوردى، دواى ھۆزانقانانى نەمر، (ئەحمەدى خانى و حاجى قادارى كۆيى)، تەنھا ھەر رېكخستەنە سياسىيەكانى (ژېكاف و كاژېك و پاسۆك) ئالاھەلگىرى بوون .

۸

بوودجە و دەولەتى كوردى:

ھەتا لە بەغداوۈ بەشە بوودجەى كوردستان دەنېردرا و حىزبە دەسەلاتدارەكان بە ھاوپەشى دەيانخوارد، ھىچ كەس و لاىەنېك باسى رىفراندۆم و راگەياندىنى دەولەتى كوردىيان نەدەكرد، دواى يرانى بوودجە، وەكو كارېكى فېشار بۆسەر بەغدا، تاكتىكى دەولەتى كوردىيان پىركەوتەوۈ، ئېمەش دەلېين بەلكو خوايە يرانى بوودجە خېرى پېوۈ يېت و دەولەتە كوردىيەكە بېتتە راستتەكى بىنراو، وەك دەلېن: كەس نازانېت خېر لە چىدايە؟!
 دەى ھەمووان چاۈەرۈوانىن، بۆچى راناگەيەندىت، خۆ كەس دەستى كەسى نەگرتوۈ؟!

۹

پارتى و بانگەشەى دەولەتى كوردى:

- دروست بوونى دەولەتى سەربەخۆيى كوردستان، مافىكى سروشتى و رەواى نەتەوۈيە كوردە.
 - دەولەتى كوردى، خەون و ھىوا و ئاواتى لەمېژىنەى ھەموو نەتەوۈيە كوردە.
 - كورد لە كوردستان و لە سەرانسەرى جىھاندا، بە سەرومال و گيان لەگەل دروستبوونى دەولەتى كوردىيان.
 ماوۈيەكە راگەياندەنەكانى پارتى، يەكېتى و گۆران بە دژايەتى كردن و دوژمنايەتى

كردنى دروست بوونى دەولەتى كوردى تۆمەتبار و تاوانبار دەكەن، با واى دابىيىن پارتى راست دەكات، يەكۈتتى و گۆران دروست بوونى دەولەتى كوردىيان ناويت و دەقەرى سەوز ھەرئىمىكى كۆمارى ئىسلامىي ئېرانە؟! كەواتە با لە پارتى بېرسىن: دەى ئەگەر ئېوۋە راست دەكەن و دەقەرى زەرد ھەرئىمىكى دەولەتى توركيا نىيە، دەى ئەگەر بانگاشەى دەولەتى كوردى ھەر بۇ فشارى ۋەرگرتنەۋەى بەشە بوودجەى بەغدا و ھەلمەتتىكى مىدايى نىيە بۇ دزايەتى كردن و دوژمنايەتى كردنى يەكۈتتى و گۆران، خۇ نە يەكۈتتى و نە گۆران دەستى پارتىيان نەگرتوۋە، ھەر ناشتوانن دەستيان بگرن، ئەى بۇچى پارتى لە دەقەرى زەرد ئەو دەولەتە كوردىيەى كە دواى پىرانى بەشە بوودجە، ناوبەناۋ بانگاشەى بۇ دەكات، راناگەيەنېت؟ با ئەمە ئەزموونىك يېت بۇ ھەموو لايەك، با بزىنن چى دەپېت و چى روو دەدات، كى لەگەلىدا يە و كى دزىيەتى؟! تۆبلىيى ۲۵ سالىپتريش ھەر لە بازىنەى بانگاشەى سياسىيانە و تاكتىكىيانەى راگەياندى دەولەتى كوردىدا بخولېينەۋە؟! دەى چاۋەروانىن!؟

۱۰

پاسۇك و دەولەتى سەربەخۇى كوردستان:

- پاسۇك ياساخ كردن لەكوى و دروستكردنى دەولەتى سەربەخۇى كوردى لە كوى!؟
- كوردستانى بى (پاسۇك)، كوردستانى بى رېكخىستنى نەتەۋەيە.
- ئېمە دەلېين: راستە پاسۇك بە ژمارە كەم بوو، بەلام پاسۇك بىروباۋەر بوو، ھېزى ژياندەۋەى ھەست و ھۇش و گيانى كوردايەتى و كوردستانى بوونى نەتەۋەى كورد بوو.
- پاسۇك بوو پرواى بە كۆكردنەۋەى ئەندامانى زۆروبۇر و لەشكرى رەش و بېبىروباۋەر نەبوو.
- پاسۇك بوو دزى لېخۇشبوونى گشتى بوو بۇ خۇفروشتووان و ناپاكان و نىشتمانفروشان: كۆنە بەعسى و جاش و سەرجاش و موستەشار و ئەنفالچىيەكان!؟
- پاسۇك بوو دواى كۆمارى كوردستان لە مەھاباد، ئالاي پىرۇزى كوردستانى لە شاخ و شار و شارۇچكەكانى باشوورى كوردستاندا بەرز شەكاندەۋە.
- پاسۇك بوو دواى (ژېكاف و كاژېك)، بە ئاشكرا بانگى دەولەتى سەربەخۇى كورد و كوردستانى دا.
- پاسۇك بوو، فېرى مىللەتى كوردى كرد كە كوردېش ۋەك نەتەۋە و كوردستانىش ۋەك نىشتمان، ھەمان مافى نەتەۋەكان و نىشتمانەكانى دىكەى جىھانى ھەيە.
- پاسۇك بوو بانگى يەكۈتتى نەتەۋەيى كوردى دا بە گوپىيى ھەموو كوردانى كوردستانى گەرەدا.
- پاسۇك بوو دزى شەرى ناوخۇ و دزى براكوژى و دزى كورد بە كورد بەكوشتدان بوو و ھەرگىز ھەلگىرسېنەرى شەرى براكوژى نەبوو.
- پاسۇك بوو دروشمى (پېش ئەۋەى ھەر شتېك بىن، دەپېت كورد بىن) واتە پېش

ئەو دەى سەر بە ھەر لايەنىڭ بىن، ھەر ئايىن و ئايىنزاىە كمان ھەيىت، ھەر بىروباو ھەيىت كمان ھەيىت، دەيىت كورد بىن. ئىستا كاتى ئەو ھەيە ۋەك ھاوبىرانى پاسوڭ لە سەرانى پارتە دەسەلاتدارەكان و لە دەسەلاتدارانى دەسەلاتى كوردى بېرسىن: باشتر نەبوو لەبرى مۆلەتدانى ياساىى بە ھەموو ئەو باند و گروپە ئىسلامىيە سىياسىيە دروستكراو و بەكرىگىراوانە و كۆمەك كىردن و يارمەتيدانىان، كە ئىستا بوون بە ئەزديھا لىتان و گەنجانتان بە بەرد و ئاگرەو ۋە دەكەن بە گزدا و بارەگاكانتان دەسوتىنن، با مۆلەتى ياسايتان بە نەتەو ھەيەكان بەدايە تا لە بارودۆخچىكى ناسك و ھەستىارى ۋەك ئەمپرودا، ئارامى و ئاسايش و ئاشتىيى كوردستانىان بپاراستايە؟! بۆچى نەتەو ھەيەكان تاكە لايەن بىن كە مۆلەتى ياساىى كاركردنىان بپنادرىت و بواريان پى نادەن كە خاوەنى دەنگ و رەنگى خويان بىن، بۆچى تەنھا نەتەو ھەيەكان بىن كە مافى راگەياندى سەربەخويان نەيىت لە كەنالى تى قى و رادىو و رۆژنامە و گوڤارى تايىت بە خويان؟! بۆچى لە باشوورى كوردستاندا تەنھا رىكخستنى نەتەو ھەيى دەولەتخواز و سەربەخويىخواز، ھاوكارى ناكرىت و بوودجەى بۆ تەرخان ناكرىت و مافى كاركردنى ياساىى بپنادرىت؟! كەواتە پىكھىننى دەولەتى نەتەو ھەيى كوردى لەكوئ و ياساخ كىردنى رىكخستنى نەتەو ھەيى كوردى لەكوئ!؟

۱۱

خەرجىيەكانى شەرى ناوخو و دەولەتى كوردى:

لە شەرىكانى ناوخو، واتە شەرى يەكتر لەناوبردىنى يەكىتى و پارتى، لېرەدا مەپەست لە ھەموو شەرىكانى رابووردوو نىيە، بەلكو ھەر تەنھا شەرىكانى سالانى ۱۹۹۴-۱۹۹۶، باس دەكەين. باسى زيانە گيانى و كۆمەلايەتى و دەروونى و مانەويەكانى شەرىش ناكەين، ئېرە شوپنى ئەو نىيە و مەبەستى ئەم كورته نووسىنەش ئەو نىيە. بە دانپىنانى يەكىتى و پارتى خويان، رۆژانە، بە ھەموو شېو ۋە شىوازەكانى خەرجىيەكانى شەرىو، يەك مىليۇن دۆلار خەرجىي شەرىكانىان بوو، ئەو يىرە پارەيە، بۆ ئەو كاتە خەيالى بوو، چونكە ئەو كاتە پارە ھەر لاي يەكىتى و پارتى ھەبوو و ھىشتا لىشاوى پارەى بوودجە و بازارى ئازاد، لە ئارادا نەبوون، شايانى باسە، بەو ھەموو پارانەى خەرجىي شەرىكان، دەتوانرا ژىربىناى دەولەتى كوردى بۆ داھاتوو، (داھاتوو بۆ ئەوكاتە، ئىستاي دەگەياندى)، بىنچىنەرىژ بىكرايە و ولاتى پى ئاوەدان بىكرايەتەو ۋە سەدان خويىندنگە و نەخوشخانە و كارگە و پەرتوووكخانە و باچچەى ساوايان و بىكەى فېركارى و پەروەردەى رۆشنىبىرى نەتەو ھەيى پى بىناد بىرايە، زۆر بەداخەو، ئەو دەولەتە كوردىيەى كە ناو بەناو بۆ بانگەشەى سىياسى باس دەكرىت، ھەر ئەو كاتە زىندوو بەگۆركرا!؟ دەولەت دروستكردن و دەولەتدارى، بە سەركردە و سەركردايەتى ئازا و دلسۆز و ژىرمەندى نەتەو ھەيى و نىشتمانپەروەرو بە بەرنامە و پلانى درىژخايەنى ئابوورىي نەتەو ھەيى و نىشتمانىيى دروست دەكرىت، نەك بە دروشمى بى ناو ھەروڭ و

بانگه شهی تاکتیکیانه و سیاسیانه تاکه کەسی و حیزبی؟! هەتا ناسیۆنالیزمی کوردی سەرھەلنەدات و نەبێتە بزووتنەوێهەکی ئایدۆلۆژی و ئابووری، هەتا نەبێتە خاوەنی سەرکردە و سەرکردایەتییهکی ئازا و دلسۆز و ژیرمەندی نەتەوێهەیی و نیشتمانپەرۆەر، ئاوات و ئامانجی دروستکردنی دەولەتی سەربەخۆی کوردی، هەر وەکو خەون و هیوا و ئاواتی دلسۆزانی کورد و کوردایەتی دەمێنێتەوێه؟!؟

بەلام با رەشبین و نائومێد نەبین، هێشتا ئێمە ی کورد هەر ماوین و هەر هەین و هەر زیندووین، دەبێت بە خۆماندا بچینەوێه، ناومالی خۆمان یەك بخرینەوێه، پەند و ئامۆژگاری وانە ی مێژوو یی لە رابووردوومان وەر بگرین، بەلام دەبێت هێندە ئاور لە رابووردوو بدەینەوێه کە خزمەتی ئیستا و داھاتوو مان بکات، کە هەموو ئەمانە مان کرد، دیسانەوێه دەبێت لە سفرەوێه بەرەو دەولەتی کوردی تێھەلبچینەوێه؟! با بپرسین: ئایا ئێمە وەك نەتەوێه، دەتوانین و لە بەرنامەماندا هەیه کە ئەوانە ئەنجام بدەین و دیسانەوێه لە سفرەوێه دەست پێیکەینەوێه؟!؟

۱۲

دەولەتی سەربەخۆ چۆن و بەچی؟!؟

بە میلیتەتیک و دەسەلاتیک، بە چەند میلیۆنیک ھاو نیشتمانی و بە زۆرتین دوودجە و دەستکەوت و داھاتەوێه، نەمانتوانی لە ماوێ ۲۴ سالدا، هەر سالی یەك کاتژمێر کارەبا زیاد بکەین تاوێه کو ئیستا خاوەنی کارەبا ی بەردەوامی خۆمالی بووینایە. ئیستا نە کارەبا ی بەردەوامان هەیه، نە ئاوی خاویتمان هەیه، نە بوودجە و مووچە و پارە ی پاشەکەوتکراومان هەیه، نە ماف و نە ئازادیمان هەیه، نە لەناو خۆماندا تەبا و کۆک و یە کپیز و یە کھەلوئێست و یە کگرتووین، نە لەشکری نیشتمانی ی یە کگرتوو و سەربەخۆ و پێچە ککراومان هەیه، نە پشتیوانی نیو دەولەتی و نیو نەتەوێهیمان هەیه، ئێتر باس کردن و بانگەشە کردن بۆ دەولەتی سەربەخۆ لەم ھەلومەرجە ھەرە سەخت و دژوارەدا، چ سوود و مانایەکی هەیه؟!؟

پێگومان کێشە و مەترسییەکانی داعشی دەرەکی و ئیسلامیە سیاسیە بە کێشەکان، داعزە ناو خۆییەکانیش لەولاوێه بوەستن؟!؟ جارێ با کێشە ناو خۆییەکانمان چارەسەر بکەین، ئەوسا با باسی دەولەتی سەربەخۆی خۆمان بکەین؟!؟

دەولەت و دەولەتداری، میلیتەتی ئازا و باوێرەبەخۆبوو و ھۆشیاری دەوێت، سەرکردە و سەرکردایەتی ئازا و دلسۆز و لێھاتوو و شایستە ی خۆی دەوێت، بەرێوێه بردن و پارێزگاری لێکردن و ئابووری سەربەخۆی خۆی دەوێت، کە ئیستا ئێمە ی کوردانی باشوور ھەموو ئەوانە مان نییە و لەبارمانا نین، ئێتر با لەوێه زیاتر خۆمان نەخەلەتین و ئەوێه ئیستا ھەمانە، با ئەوێه شمان لە دەست نەچێت. با ھەر وەك پەندە کوردییە کە ئامۆژگاریمان دەکات: پێ بە ئەندازە ی بەرە کە ی خۆمان رابکێشین؟!؟

دەولەتی کوردی ھەر تەنھا بە بانگاشەی سیاسی و نەوت فرۆشتن دروست ناکریت؟!؟

با لە خۆمان بپرسین لە ماوەی ۲۵ سالی رابووردوودا چیمان کردوو و دەبووایە چیمان بکردایە!؟

پیش ئەوەی ھەولێ راگەیانندی دەولەتی کوردی بدەین، دەبێت ئەم کێشە سەرەکیانەمان چارەسەر کردین:

۱- چەسپانندی دەستوورێکی مەروەقەرەوانە و سەردەمیانە کە ھەموو تاکەکانی کۆمەلگە، بە ئازادی و یەکسانی، لە سایەیدا ھەموو مافە رەواکانیان پارێزراو بێت.
۲- دروست کردنی سوپای یەکگرتووی نیشتمانی کوردستان.
۳- جیاکردنەوەی ئایین لە سیاسەت و دەولەت.

۴- یاساخ کردن و پاکتاوکردنی رەوتی ئیسلامیی سیاسی.
ئەمڕۆ لە باشووری کوردستاندا، بە پێی ئاماری وەزارەتی ئەوقاف، ۵۳۰۰ مزگەوت و بە سەدان تەکیە و خانەقا و حورە و نووشتەخانە و جادووگەرخانە و خۆبەندگە ئیسلامی عەرەبی ھەن، بەلام لە ھەموو باشووری کوردستاندا یەك بنکەى رۆشنیری نەتەوێی کوردی و یەك مەلبەندی لێکۆلینەوێی میژووپی و جیۆگرافی و کۆمەلایەتی و فەرھەنگی کوردی بوونی نییە. یەك شوێن نییە کە تاییەت بێت بە لێکۆلینەوێ و نووسینەوێ و ئەرشیفکردنی شۆرش و راپەرین و بزووئەکانی رابووردوو و میژووپی کورد و کوردستان، بەداخوێ زانکۆ و ئامۆژگا و خۆبەندگەکانمان ھەر وەك شوێنی خۆیانە و سەرچاوەی پارە پەیدا کردن بەدەستھێنانی پروانامە بەکار دەھێنرێن. (ھەتا ئیستایش بەتەواى نازانریت ژمارەى گیانەخشیوان و بەرکەوتووکانى چەكى کیمیایی و ئەنفالکراوەکانمان چەندن، ھەتا ئیستا دامەزرراو و ئەرشیفخانە یەكمان بۆ ئەو کارەسات و رووداوە نەتەوێی و نیشتمانیانە نییە!؟) یەك دامەزرراوی پێگەیانندی کادری نەتەوێی رەوێ و نیشتمانی رەوێمان نییە. ھەرۆھە بە ھەزاران مەلا و مامۆستای ئایینی و بانگخواری ئیسلامیی سیاسیی و بانگدەر و مچپور و فەقێ و خۆبەندکاری ئیسلامی و نووشتەکار و جادووگەرمان ھەن، بەلام یەك مامۆستای زانکۆ و لێکۆلەرێکی بواریکی زانستی و زانستە کۆمەلایەتیەکانمان نییە کە بەرھەمێکی لەلایەن بنکە یەکی بەناوبانگ و باوەرپێکراوی جیھانییەوێ پەسەند کرایت و وەرگێردرایتە سەر چەند زمانێکی زیندووی جیھانی و لەلایەن چەند زانکۆ و سەنتەرێکی زانستی بەناوبانگ و پێشکەوتووی میللەتانی پێشکەوتوو و خاوەن شارستانیتییەوێ، وەکو سەرچاوە یەکی پەسەندکراو و باوەرپێکراو کەلکی لێوەرگیرایت!؟

لەماوەی ئەو ۲۵ سالی ئازادی و خۆبەرپوێ بەریتی و نیوێ سەرپەخۆییەماندا، بەو ھەموو کات و وزە و توانا مەروێی و بوودجە و داھاتە زۆرە خەیاڵییەمانەوێ، نەمانتوانی، ۲۵ فرۆکەوان و ۲۵ دیپلۆماتکار و ۲۵ فەرماندەى سەربازیی سەردەمیانە و ۲۵ کادری سیاسیی پیشەکار و ژیرمەند و ۲۵ رۆژنامەوانی پیشەیی پێگە یەنین!؟ لێرەدا ئەم بابەتە درێژتر ناکەینەوێ، ئەم پیشە و ناوانە ھەر تەنھا وەك چەند نموونە یەك ھێنراونەتەوێ. دەکریت باسی ھەزاران پیشە و

پیشه کار و بابەتی گرنگ و پۆیستی دیکه بکهین که دەبووایه ئیستا خاوه‌نیان بوونیا! لێره‌دا باسی رووداوه‌ دلتەزێنه‌کانی یه‌کتەری له‌ناو‌بردن و شه‌ری به‌رژه‌وه‌ندییه‌ ناره‌واکانیش ناکه‌ین. باسی ئازار و ئەشکه‌نجه‌دانی ده‌روونی و جه‌سته‌یی و له‌ناو‌بردنی هه‌زاران له‌ کچان و ژنانی بی‌تاوانی کورد و کوردستانیش ناکه‌ین.

ئەگەر بمانه‌وێت له‌ داها‌توودا بینه‌ خاوه‌نی ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆی خۆمان، ده‌ی‌ت به‌رنامه‌ و پلانی ریالیستانه‌ی ده‌وله‌ت دروست کردنیمان هه‌ی‌ت تا پتوانین بو‌ مسو‌گه‌رکردن و دابینکردنی هۆکاره‌کان و پێداو‌یستییه‌کانی ئەو ده‌وله‌ته‌ سه‌ربه‌خۆیه‌مان، هه‌موو پێکه‌وه، به‌ یه‌ک‌گرتووی و به‌ یه‌که‌لو‌یستی، کار و خه‌باتی دلسۆزانه‌ و لێپراوانه‌ی بو‌ بکه‌ین.

١٤

کۆمه‌لگه‌ به‌م شیوه‌یه‌ به‌رێوه‌ نابری‌ت!؟

ئەم ته‌لاری ده‌سه‌لاته‌ی باشووری کوردستان بنچینه‌که‌ی دا‌رزیه‌وه، ئەگەر سه‌رله‌نوێ بنچینه‌که‌ی دا‌نه‌رێژریته‌وه، داها‌تووی هه‌ر رووخانه‌. چو‌ن و‌لات وا به‌رێوه‌ ده‌بری‌ت! له‌ماوه‌ی ٢٥ سالدا چه‌ندین هه‌زار بازرگان و سه‌رمایه‌داری میلیاردر و میلیۆنێر به‌ بی‌ هیچ زه‌مینه‌یه‌کی میژووی بازرگانی و به‌بی‌ هیچ پێشینه‌یه‌کی بازرگانی یاسایی و ره‌وا و دادپه‌روه‌رانه‌، په‌یدا بین و به‌رامبه‌ر ئەمه‌ش، چه‌ند له‌شکرێک له‌ هه‌ژاران و بێکاران و کاسبکاران و ده‌ستگێران و کرێچیه‌کان، ژیا‌نێکی مه‌مره‌ و بژی بگۆزه‌رین. مووچه‌ی سالیکی پێشمه‌رگه‌ و پۆلیس و ئاساییش و مامۆستایان و فه‌رمانبه‌ران، که‌ سالیانێکی زۆره‌ خزمه‌تی میلیه‌ت ده‌که‌ن، به‌رامبه‌ر مووچه‌ی یه‌ک مانگی به‌رپرسیکی حیزبی و به‌رپرسیکی ده‌سه‌لات و ئەندام په‌رله‌مانێک یی‌ت. مانگیک مووچه‌ هه‌ی‌ت و سی‌ مانگ نه‌ی‌ت. به‌لام به‌رپرسان و نه‌وه‌کانیان له‌ خۆشته‌رین و باشته‌رین و به‌رترین ئاستدا ژیان بگۆزه‌رین!؟ ئەمه‌ ته‌نها هه‌ر وه‌ک یه‌ک نمونه‌، ئەگەر بمانه‌وێت درێژه‌ به‌ نادادپه‌روه‌ریه‌کانی زێو کۆمه‌لگه‌ی ئەم‌روێ باشووری کوردستان بده‌ین، ده‌توانین هه‌زاران نمونه‌ی دیکه‌ ریز بکه‌ین. ئەم‌رو میلیه‌ت ته‌واو هۆشیار بووه‌ته‌وه‌ و ده‌ستی هه‌موو که‌سان و لایه‌نه‌ گه‌نده‌ل و دز و تالانچیه‌کانیش ئاشکرا بووه‌. دلنیا‌بن، ئەنجامه‌که‌ی باش نای‌ت به‌ کاره‌سات دوا‌ی کاره‌سات کۆتایی دێت، زۆر به‌داخه‌وه‌.

کۆمه‌لگه‌ پۆیستی به‌ گۆرانکاری بنچینه‌یی و چاکسازی گشتیه‌ له‌ هه‌موو بواره‌کاندا. میلیه‌ت ماندوو و شه‌که‌ت و تووره‌ و بێزاره‌، با ئەو په‌نده‌ به‌سه‌ر خۆماندا جێبه‌جێ نه‌ی‌ت که‌ ده‌لی: جام پر بوو لێی ده‌رژێت. جامی میلیه‌ت زۆر گه‌وره‌ و ترسناکه‌، که‌ جامی میلیه‌ت پر بوو ده‌ی‌ته‌ لافا و زریان و هه‌موو شتی‌ک راده‌مالی‌ت!؟

ئێستاش نه‌چووه‌ بچێت، تکایه‌ با به‌ هه‌موو لایه‌کمان، فریای ئەم‌رو و داها‌تووی باشووری کوردستان بکه‌وین.

دەولەتى سەربەخۆى كوردستان لە نېوان بەرداشى (مەلایى و جەلالى) دا!؟

وا دياره، يەكى لە كېشه سەركىيەكانى نېوان پارتى و يەكيتى و گۆران، لەسەر راگەياندى دەولەتى سەربەخۆى كوردستان، ئەو ەيىت كە ئەو دەولەتە لەسەر دەستى كى و چ لايەنكدا رابگەيەندريت!؟
 ەەرچى پارتىيەكانە، پېيان وايە و پروايان بەو ەيە كە ەەر پارتى و سەرۆكى پارتى دەتوانن و شايستەى ئەو ەن كە ئەو دەولەتە سەربەخۆيەى كوردستان رابگەيەنن و سەرۆكى پارتىش سەرۆكى ئەو دەولەتە يىت!؟
 ەەرچى يەكيتى و گۆرانيشە، پېيان وايە و پروايان بەو ەيە كە نايىت و ناكريت كە ئەو دەولەتە سەربەخۆيەى كوردستان لەلایەن پارتى و لەسەر دەستى سەرۆكى پارتيدا رابگەيەندريت و ئەو سەرۆكى يىت!؟
 ەەرچى نەتەو ەيەكانيشە، پېيان وايە، چ پارتى و چ يەكيتى و چ گۆران، يان نايانەويىت، يان ناتوانن و لەبارياندا نيە كە بە تەنھا و يەك لايەنە، دەولەتى سەربەخۆى كوردستان رابگەيەنن!؟
 بەريزان، تىگەيشتن و سەرنجى ئيوە لەسەر ئەم پرسە ئالۆزە چيە!؟

دەولەتى سەربەخۆى كوردستان!؟

ههچ گومانى تيدا نيە كە هەموو كورد و كوردستانىيەكى پاك و دلسۆز و ئايروومەند، خەو بە هەبوونی دەولەتى سەربەخۆى كوردستانەو ە دەبينن و بە سەر و مال و گيان لەگەل راگەياندى دەولەتى سەربەخۆى كوردستاندان.
 ەروەها، بۆ ئاگادارىيەى هەمووان، سالى ۲۰۰۵ ريفراندۆم لە باشوور كراو، زۆرتەر لە يەك ميليۆن واژۆ/ئيمزا بۆ راگەياندى دەولەتى سەربەخۆى كوردستان، كۆكراو ەتەو ە و رادەستى رېكخراوى نەتەو ەيەكگرتو ەكان كراو. بە دلنياييەو ە جارېكىتەر ريفراندۆم پېويست نيە و ئەو ەى ئيمەى كوردانى باشوور پېويستمانە و دەيىت ئەنجامى بەدين، راگەياندى دەولەتى سەربەخۆى خۆمانە، بە لام مەخابن، لەم ەلومەرجە ناو ەيەى ئەمروى باشووردا، كە حيزبەكان لەگەل يەكتردا كۆك و تەبا نين و يەك ريز و يەكگرتوو و يەك ەلويىست نين، چۆن بكرىت و چۆن بتوانين دەولەتى سەربەخۆى كوردستان رابگەيەنن، لە ەموويشى گرنگتر و پېويستتر، چ سوپايەكى نيشتمانىيەى سەربەخۆ و يەكگرتوو و پرچەككراو، چ ەيزىكى گەورەى خۆمالى يان ەرەكى، دەتوازيىت ئەو دەولەتەمان بۆ بپاريزيىت، ئەو ەيز و دەولەتەمانە كامانەن كە بە كردهو ە دان دەنيىن بە دەولەتەكەماندا، چۆن و بەچى بتوانين بەردەوام بين و بژين، كامەپە ئابوورپى سەربەخۆى نيشتمانيمان، كامەپە بەر ەمى پيشەسازى و كشتوكالى و ئاژەلدارپى نيشتمانيمان، پرسە ەرە پېويست و گرنگە، دواى پاراستنى دەولەتەكە، چۆن و بەچى بتوانين بەردەوام بين و بژين!؟

تكاپە ەەر كەس و لايەنك و ەلامى لۆژيكانە و پراكتيكانە و كردهنيى بۆ ئەو ئەگەر و پرسىيارانە ەپە، با بفرموون، دلمان خۆش و ئاسوودە بكەن!؟

۱۷

هیشتا له دایک نه بوون!؟

هرچهند ئاور له رابووردووی بزووتنه وهی رزگاریخوازی کوردستان و سهرکرده و سهرکردایه تییه کانی ده ده مه وه، به ده سالات و ده سالاتارانى ئەمڕۆشه وه، زۆرتر ده گه مه ئەو تیگه یشتن و پاوه رهی که ئەو پارت و سهرکرده و سهرکردایه تییه که ده بیټ ده ولهت بو کورد پیکه پین، هیشتا له دایک نه بوون!؟

۱۸

چ کاره سات و شه رمه زارییه که!؟

میلله تیگین، زۆرتر له ۴۰ میلیۆنین، میژوو ده لیټ، زۆرتر له ۵ هه زار ساله له سهر خاکی خۆمان ده ژین، که چی ئیستا له مایه پووچی خۆماندا، دلمان به وه خۆشه که بیگانه یه، سهرۆکی ولاتیگ ناومان به پینیت و بشلیټ ده بیټ کورده کان به کار به پین!؟
ههتا که ی هه ر بی ده ولهت بین و به کار به پینین!؟

۱۹

ده وله تی کوردی!؟

هیشتا رانه گه یه ندراوه، که چی یه کتری به ناپاکی کردن به رامبه ر ده وله تی کوردی تۆمه تبار و تاوانبار ده کهین!؟
بانگه شه کردن بو ریفراندۆم و راگه یاندنی ده وله تی کوردی، ئەگه ر هه ر بو بانگه شه کردن بیټ و بو راگه یاندن نه بیټ، به دلنیا یه وه، ئاژاوه ی ناوخۆیی لی ده که ویتنه وه، تکایه ئەگه ر دوا ی ۲۵ سال ئازادی و خۆفه رمانه وه اییمان، ده وله تی سه ربه خۆی خۆمانمان پی دروست ناکریت، ئیتر باشتره هیچ که س و لایه نیگ باسی نه که ن و لی گه رین تا ده گه یه نه ئەو ئاسته ی که بتوانین رایگه یه نین!؟
پیشینانمان جوانیان فه رموه: هه لگرتنی به ردی زل، نیشانه ی نه هاویشتنی!؟

۲۰

هه ر یه ک جار بو میژوو و بو ئەزموون کردنی هه مووان:

فه رموون، ئەگه ر ئازان و دل سوژن و راست ده که ن و کوردایه تی ده که ن!؟
بوچی ناییت و ناکریت، هه ر یه ک جار بو میژوو و بو ئەزموون کردنی خۆمان و هه موو مرۆفایه تی، پارتی و یه کپتی و گوړان و چه په کان و نه ته وه یه کان، یه کپریز و یه که له ویتست و به ته بایی، به پشتیوانیی هه موو میلله ت، ده وله تی سه ربه خۆی کوردی له باشووری کوردستان رابگه یه نن، خو ناییت و ناکریت، ده وله تانی تورکیا و ئیران و عیراق و سوریا، به به رچاوی هه موو مرۆفایه تی و جیهانه وه، بویان هه بیټ و بتوانن ولاتیگ ویران بکه ن و زۆرتر له پینچ میلیۆن مرۆفی کورد کۆمه لکوژ بکه ن!؟

ئېمە، يان زۆر سادە وسايلىكە و خوشباوهرين، يان بە ھەلە لە حيزبايەتى و سياسەت كىردن و دەولەتدارى و ميللەت و ولاتبەرئوۋە بردن تېگە يىشتووين؟! نايىت دلى خۇمان بەوۋە خوش بىكەين كە كى دەگۇرپت و كى دەيىت بە سەرۇكى ئەم ولات و ئەو ولات، خۇ ميللەتان و ولاتانى دەولەتدار و خاوەندار، ئېمەى كورد نين كەسپك يان حيزبىك يان بنەمالەپەك لە دەقەرەكەى خۇيدا ھەموو شتېك يىت و بە تاكرەوى ھەموو پىبارىك بۇ ميللەت و ولات بەدەن!؟

مىللەتان و ولاتانى پىشكەوتوو و خاوەن شارستايىتى، دەولەتى سەر بەخۇى خۇپان ھەيە، سەر كىردە و سەر كىردايەتى و ئەنجوومەنى نىشتمانى بە ياسا ھەلبىزىردراويان ھەيە، دامەزراوۋەى ئابوورى و سياسى و كۇمەلايەتى و رۇشنىرى سەر بەخۇ و ياسايان ھەيە، خاوەنى ئازا و دلسۇز و ژىرمەند و نەتەوۋەپەررە و نىشتمانپەررەيان ھەيە، دەستور و ياساى مروقدۇستانە و پىشكوتووانەى سەردەمىيانەيان ھەيە و ياسا بالادەست و سەررە، دادگە و دادوهران و پۇلىس و سوپا و ئاسايىش و دەزگاي ھەوالگىرى سەر بەخۇ و يەكگرتوو و پەررەدەكراو و پىرچەككراويان ھەيە، دەولەت بەرامبەر بە ۋەرگرتنى باج و گومرگ، پاراستنى ئاسايىش و ئاشتى و ئارامى و پىشكەوتن و خزمەتگوزارىيە گىشتىيە پىوستىيەكان بۇ ھاونىشتمانيان و ولاتەكەيانيان

مىسۇگەر كىردوۋە، پاشەكەوتى نەتەوۋەيى و نىشتمانيان ھەيە، سىستىمى ئابوورى سەر بەخۇ و بازارى ئازاد و سەر بەخۇ و پىشەسازى و كىشتوكالى نىشتمانىي پىشكەوتوويان ھەيە، سىستىمى پەررەدە و فېركارىي پىشكەوتوو و سەردەمىيانەيان ھەيە، بۇ ھەموو كاروبارىكى دەولەتدارى و ميللەت و ولاتبەرئوۋە بردن و ئاسايىشى نەتەوۋەيى و نىشتمانى، كەسى شىاو لە شوپنى شىاودا دانراۋە، واتە، ھەركەس لە شوپنى شىاوى خۇيدايە و كالا پىر بە بالايە، پىوۋەرى ھاونىشتىمانىيى و نەتەوۋەپەررەرى و نىشتمانپەررەرى، راستگۇپى و دلسۇزىيە بەرامبەر بە ميللەت و ولات و خويندن و كار و پىشە، بىگومان سەرەنجامى ھەموو ئەمانەش ئەوۋەپە كە مىللەتان و ولاتان، بەرژەۋەندىيە بالا نەتەوۋەيى و نىشتمانىيەكانى خۇپان لەسەر ھەموو شتېكى ترەۋە دانراۋە و حيزبايەتى و سياسەت كىردن و ھەموو پىروباۋەر و ئايدۇلۇژيا و ئايىن و ئايىنزا و چالاكىيەكى ئابوورى و سياسى و كۇمەلايەتى و رۇشنىرى، گىشتيان ھونەر و ئامىراز و ھۇكارى خزمەتكىردنى بەرژەۋەندىيە بالاكانى نەتەۋە و نىشتمان!؟

شايانى باسە، كە دەستور و ياسا سەررە بوون، كە سىستىمى كارگىرى و بەرئوۋەبەرئىتى و خزمەتگوزارىي گىشتىيە ھەبوو، كە ھەر كەسپك بۇ خزمەت كىردنى نەتەۋە و نىشتمان لە شوپنى شىاوى خۇيدا بوو، كە بەرژەۋەندىيە بالاكانى نەتەۋە و نىشتمان لە سەر و گىشت شتېكى دىكەۋە بوون، ئىتر شوپن و بواريك بۇ گەندەلكارى و دزى و تالانچىتى و ناپاكى كىردن لە نەتەۋە و نىشتمان و بىگانەپەرستى و مەملانىي نەرەوى حيزبايەتى و تاكىپەرستى و بنەمالەسالارى و ھۇزسالارى و ناۋچەگەرئىتى نامىنئىتەۋە!؟

بهلئ نه ته وه په کی بی خاوه نین؟!
 ده ولت و سه رکرده و سه رکردایه تیی ئازا و دلسوز و ژیرمه ندی نه ته وه په روه و
 نیشتمانپه روه، خاوه ندرایتیی له هه نه ته وه و نیشتمانیک ده که ن، مه خابن
 ئیمه ی کورد له مانه بیبه ریین؟!
 بهلئ به دلنیاپه وه نه ته وه په کی بی خاوه نین، نه گهر بی خاوه ن نه بووینا په،
 بوچی روژمان بهم روژه ره شه ی نه مپرو ده گه یشته؟!

کورد و سته ملیکراوی میرووی و میژووی و نه ته وه یی:

دواي رووخانی ده ولته تی خه لافه تی عوسمانی، ده ولته ته کانی بهریتانیای گه و ره و
 فیره نسا، گه و ره ترین سته می میژوی و میرووی و نه ته وه یی و نیشتمانیان له
 ئیمه ی کورد کردوه، به شیوه په که که خوومان و خا که که مانیان به سه ر چواي
 ده ولته تی ناسیونالی سته مکار و تالانچی تورك و عه ره ب و فارسدا، دابه ش
 کردوه و هه تا ئیستاش هه ر وه که کارتیی فشار به سه ر ده ولته ته کانی تورکیا و
 ئیران و عیراق و سوریا دا به کارمان ده هینن، با نه و راستیه ش ده رپین، خویشمان
 وه که نه ته وه، له ئاستی به ده سته پینانی مافه ره واکانی خوندا نه بووین و نه مانتوانی
 په کگرتووی نه ته وه یی و ئازادیی خوومان و په کپارچه یی نیشتمان ه که مان
 بیاریزین!؟

چاره سه ر: ئیمه ی کورد، یان ده بیته هه تا هه تایه به ژیرده سته یی و بی ده ولته تی و
 دابه شکراوی بمینینه وه و بهم چاره نووسه کاره ساتبار و به شمه ی نه تیه ی خوومان
 رازی بین، یان ده بیته هه موومان پیکه وه پیرایکی ئازایانه ی نه ته وه ییانه به ده یین،
 یان هه موومان پیکه وه بمرین، یان هه موومان په کبگرین و پیکه وه خوومان له
 ژیرده سته یی و بی ده ولته تی و به شبه شکراوی رزگار بکه یین!؟
 نه زمونه کانی رابووردوومان نه و راستیه ه مان پیده لین: له ئیستا و داهاتوودا، هه تا
 نه بینه خاوه نی پارتیک یان به ره په کی نه ته وه یی په کگرتوو و شو رشگیر و
 رزگار یخواز، هه تا سه رکرده و سه رکردایه تیه کی ئازا و دلسوز و ژیرمه ند و
 له خو بووردووی نه ته وه په روه و نیشتمانپه روه مان نه بیته، ئاسته مه به ئامانجه
 نه ته وه یی و نیشتمانییه ره واکانی خوومان بگه پن، نه گه رچیش له و پیناوه دا
 ده ریا په که خوین و فرمیسکمان به خشیه وه، به لام مه خابن هه تا ئیستا نه مانتوانیه
 به ئامانجه ره واکانی خوومان بگه پن، به دلنیاپه وه ئازادیی نه ته وه یی و په کیتیی
 نیشتمانیمان، مافی ره و و نه رک و بهر پرسیار تیه ی خوومان، نایته و ناکریت،
 هه تا هه تایه هه ر چاوه روانی هه لومه رچی له بار و به زه یی و پشتیوانیی بیگانه
 بکه یین!؟

٢٤

راگه ياندنى دهوله تى سهر به خوئى كوردى :

نووسهر و بيرمه ندى گهره كورد، ماموستا مه سعوود محمه د، فهرموويه تى :
هه موو كاتيك ده توانيت به لئى پاره به خه لك دان بدهيت، نه گهر داواشيان لئ
كرديت، ده توانيت بلئيت: جارئ لئم راوهستن هه تا په يداى ده كه م؟!
له روانگه لؤژيكي ئه م بؤچوونه وه، هه موو كوردئك بؤى هه يه و ده توانيت به لئى
راگه ياندنى دهوله تى سهر به خوئى كوردى به ميلله تى كورد بدات، ههر كاژيكيش
داوايان لئكرد و وتيان كه ي رايده گه يه نيت، ده توانيت بلئيت: لئم راوهستن هه تا
هه لومه رچى ناوخوئى و دهره كى له بار ده يئت؟!
ئهرئ به راست! هه لومه رچ كه ي له بار ده يئت و هه تا كه ي چاوهروانى
هه لومه جى له بار بكه ين!؟

٢٥

پرسيارئكى گرنگ:

هه موو دهوله ت و نه ته وه و نيشتمانئك، خاوه نى دامه زراوه يه كه به ناوى :
(دامه زراوه ي ستراتئزى و ئاسايئشى نه ته وه يى و نيشتمانى) ، ئه م دامه زراوه يه
له كه سائئكى دلئسؤز و شاره زا و ئه زمووندارن پئكدئت كه پئيان ده لئن
(ئامؤزگارانى ستراتئزى و ئاسايئشى نه ته وه يى و نيشتمانى). با بپرسين: ئايا
كامه يه ئه و دامه زراوه يه ئيمه ي كورد، يان كامانه ئه و كه سانه ي كه پئيان
بلئين ئامؤزگارانى ستراتئزى و ئاسايئشى نه ته وه يى و نيشتمانى كورد و
كوردستان؟!
ئه م به بؤ ئئستا و داهاتووى كورد و كوردستان، پرسئكى پئويست و گرنگى
چاره نووسسازى نه ته وه يى و نيشتمانئيه.

٢٦

سهرنجئك و پرسيارئك بؤ تئرامان:

ئيمه ي كورد ئه مپرو، باجى پئكه وه نه گونجانى نه وه كانى رابووردوومان ده ده ين، ئايا
تاوان نييه كه نه وه كانى داهاتووشمان ههر وه كو ئيمه، باجى پئكه وه نه گونجانى
ئه مپروئى ئيمه بده ن!؟

٢٧

ره خنه گرتن، ره شبينى و ئاؤمپئدى نييه:

دهوله تى سهر به خوئى كوردى و دهوله تدارى، مافى ره واى خوئمانه، درهنگ يان
زوو، ههر ده يئت دروستى بكه ين.
پرسى دهوله تى سهر به خوئى كوردى، پرسى تاكه كه سئك و تاكه لايه نئك و تاكه
بنه ماله يه ك يان تاكه هؤز و تاكه ده فهرئك نييه، ئه وه پرسئكى ره وا و

چاره نووسسازی نه ته وه و نیشتمانیکه، بیگومان ئەم ئامانجه نه ته وه یی و نیشتمانییه پیروژه، بی هه لاواردنی هیج کهس و لایه نیک، ئەرك و فرمان و بهرپرستییه هه موومانه، به لام ئازایه تی و دلسۆزی و لیهاتووی و له خۆبووردووی و ته بایی و یه کپیزی و یه کهه لوپستی هه موو کوردی ده ویت. ههروه ها ده ولت دروستکردن توانا و مه رج و پیداوپستی تاییه تی خۆی هه یه، مه خابن ئیمه ی کوردانی باشوور، ئیستا له تنگه ژه و بارودۆخیکی سهخت و دژوارداین و له تواناماندا نییه و هیج مه رجیکی پیکه پینانی ئەو ده ولته سه ره خۆیه ی خۆمانمان تیدا نییه..... به لام ناییت ره شبین و نائومید بین، ده ویت به رده وام له بهرنامه ماندا ویت و کاری بو بکه ین و هه ولی بو بده ین. چ کهس و لایه نیکیش، ئیستا یان له داها توودا ده یه ویت و به کاروکرده وه له توانایدا هه یه ده ولته مان بو دروست بکات، با بهر موویت، هه موومان به دل و به گیان و به سهروماله وه له گه لیداین و پشتوپه ناین.

٢٨

ده ولته تی کوردی به بانگه شه و هاوارکردن دروست ناکریت!؟

چیمان نه کرد و چیمان کرد!؟

ئیمه ی کوردانی باشوور، به هۆی بهخت و ریکه وتی میژوو وه وه، ده رفه نیککی زیڕیمان بو هاته پێشه وه، ئەوه ٢٥ ساله ئازاد و نیوه سه ره به خۆین و به کرده وه خۆمان فه رمانه وای خۆمانین و خۆمان خۆمان به رپوه ده به ین، شایانی باسه، ده کرا و ده بووایه له بری ئەو بانگه شه و هاوارکردنانه بو ریفراندۆم و راگه یاندنی ده ولته تی سه ره به خۆی کوردی، هه نگا و به هه نگا و به کرده وه و به ژیرانه، هه نگاومان به ره و دهرشتنی بنچینه یه کی به هیز و پته و بو دروستکردنی ده ولته تی کوردی بنایه، بو نموونه، به و بوودجه و داها ت و ده سته وته زۆر و زه به ندانه وه که ها تته ده ستمان، کشته کالی نیشتمانیمان بیوژاندایه ته وه و به ها ورده کردنی ته کنه لوژیای پێشکه وتوو پێشمان به خستایه، ئابووری نه ته وه یی و نیشتمانیمان پاشه که وت بکردایه. زۆرترین کارگه مان له کوردستاندا دابمه زراندا یه و پێشه سازی نیشتمانیمان دروست بکردایه و په ره مان پیدایه، کارگه ی ئامرازه کانی به رگری و خۆپاراستنمان ها ورده ی کوردستان بکردایه و شوینی مسوگه رمان بو دابینه کردایه، له شکر ی یه کگرتوو و سه ره به خۆ و پرچه ککراومان پیکه پینایه، له شکرێک له پزیشک و ده رمان ساز و په رستار و ته کنیککار و پێشه وه ری جوړا و جوړی هه موو بواره کانی ژیانمان دروست بکردایه، هه زاران هه زار مامۆستای سه رده میانه و شاره زا و لیهاتوومان په روه رده بکردایه، سیستمی په روه رده و فیکر کاریمان سه رده میانه و پێشکه وتووانه بکردایه، له شکرێک کۆمه لناس و ده رووناس و وه رگی و روژنامه نووس و میدیا کار و کامپرازانی پێشه ییمان پێگه یاندایه، به هه زاران هه زار له رۆله کانی هه ژارانی میلیه تمان، بو په روه رده بوون و خۆپێگه یاندن و پێگه یشتن، ره وانیه ولاته پێشکه وتوووه کانی جیهانی خاوه ن ته کنه کوژیا و شارستانپیتی پێشکه وتوو سه رده م بکردایه، به سه دان فیکه وان و تانکناوو و ته کنیککار و فه رمانده ی بواره کانی چه کساز ی و سه ربازیمان دروست بکردایه، ده ستوور و یاسیه کی پێشکه وتووانه و

مرۆقدۆستانەى سەردەمىيانەمان دايرىژايە و پەسەندنمان بکردنايه، ئايين و ئايينزاكان و ئايينداريمان لە سياسەت و دەولەت و دەستور و ياسا جيابکردنايه تەو، دادپەرەيرى كۆمەلايه تى و ئازاديه ديمۆكراسيه كانمان بۆ كۆمەلگەى خۆمان دەستەبەر بکردنايه، كوردستانمان بکردايە بە بەهەشتى سەيرانگە و گەشتيارى و سەرنجى مېليۇنان گەشتيارى جيهانيمان بەلاى جوانى و خاوينى و خوشيى و ئارامىي لاتەكەماندا رابكيشايە... هتدا؟

لەبرى حيزبايه تى كردن و سەرۆكپەرسى، دەبووايه ئىستا، بە سەدان بنكە و سەنتەرى رۆشنيرى و پەرەردەى نەتەوھىي و نيشتمانيمان لە ھەنداراندا دابمەزراندايه، دەيان پەرتوو كخانەى گشتى و ئەرشيخانەى نەتەوھىيمان بۆ پاراستنى بەلگەنامە و ئەرشيغە نەتەوھىي و نيشتمانىيە كانمان دروست بکردنايه. دەكرا سەدان نووسينگەى تايەتيمان بۆ خزمەتکردنى پرسە رەوا نەتەوھىي و نيشتمانىيە كانمان بە مۆلەت و پشتيوانى ياساى ئازادانەى ئەوروپا و ئەمەريكا و كەنەدا و ئوستراليا، بکردنايه تەو؟! بىگومان ھەموو ئەمانە ھىچيان ئەندىشە و خەيالپلاو نەدەبوون ئەگەر ئېمە خاوەنى سەركردە و سەركردايە تى و سياسەتمەدارى ئازا و ژېرمەند و دلسۆزى نەتەوھىيەروەر و نيشتمانپەرەربوونايە؟! سەرهنجام لە ٢٥ سالەى رابووردوودا چيمان کرد: ھەموو ئەو شتانەمان کرد دروست بە پېچەوانەى ھەموو ئەمانەو بوون!؟

٢٩

ھەموويان ھاوشىوھى يەكترين:

كورد يەك نەتەوھىيە و كوردستان يەك نيشتمانە. دۆژمانى كورد و داگيركەرانى كوردستان، ھەر ھەموويان يەك ھەلوئىست و يەك ئامانجيان بەرامبەر بە كورد و كوردستان ھەيە، ئامانج و ھەولى ھەموويان بۆ سپرینەوھى بوون و ناوى كورد و كوردستانە. ھەلاواردنى توركيا و ئيران و عىراق و سوريا لە يەكدى، لە بەرژەوھەندى كورد و كوردايە تى نيە. ھىچيان دۆستى ئېمە نەبوون و نين و نابن!؟

ھەر كاتىك ئېمەى كورد توانيمان دەولەتى سەربەخوى خۆمان دروست بكەين و ئەو ميللەت و دەولەتانەى دەوروبەرمان دانايىنپیدا ناين و دژمان نەوھستانەو، ئەوسا دۆستايە تى و پېوھندى دۆستانەى دراوسىيەتيمان، ئەركى پېويستى ھەموو لايەكمانە!؟

٣٠

ترسنۆكترين و خۆپەرسترين و بىباكترين دەسەلاتدارانى مېژووى كورد:

ئېوھ بەو ھەموو چەكدار و پارە و ھېز و دەسەلات و توانايەتانەو، بە مەلايەك و بە بانگخوازىكى بەكرىگىراو و تەعريبچى و گەوچنەر ناوېرن، ئىتر چاكسازى و چارەسەرسازى و دەولەت دروستکردن و دەولەتداريتان چۆن پى دەكرىت!؟ بانگخوازىكى تەعريبچى و گەوچنەر، بە زمانى كوردى و بە ئازادانە و بە ئاشكرا،

دەلێت: پێشمەرگە کافرە و بشکوژرێت شەهید نییە و ناچێتە بەهەشتەوێ؟!
 مەلایەکی مووچەخۆری باند و گروپە ئیسلامییە سیاسییە بەکرێگراوەکان، بە
 زمانی کوردی و بە ئازادانە و بە ئاشکرا، دەلێت: ھەرکەسێک نوێژ نەکات، دەبێت
 بە شمشێر ملی بپەرێندرێت؟!
 سەرباری ئەوانەش، ھەموو باند و گروپە ئیسلامییە سیاسییەکانی باشووری
 کوردستان، بە ئاشکرا و بە ئازادانە، ھاوبیروباوەر و سۆزداری لەشکری
 تێرۆریستی داعش، کەچی ھاوشانی حیزبە کوردییە دەسەلاتدارەکان،
 بەشداریشن لە دەسەلاتی سیاسی باشووری کوردستاندا؟!
 لە ھەمووی سەپروسمەرەتیریش، ناوبەناو، بۆ تاکتیک و مەملەتیی ناپەرەوای
 حیزبایەتی و بانگەشە سیاسی، باسی راگەیانندی دەولەتی سەربەخۆی
 کوردستانیش دەدەن بە گوێماندا؟!
 بازێکە و چەندین ھەوا؟!

۳۱

پرسیاریکی چارەنووسساز؟!

تۆ بلیی گرنگی و بایەخ و ئیشوکار و فەرمان و بەرپرسیاریتی و ستراتیژ و
 ئامانجی ئێمە کورد، ھەر داعش لەناو بردن بێت بۆ ئەوروپییەکان و
 ئەمەریکیەکان؟!
 ھەمووان ئاگادارین کە ناوبەناو سەرکردە و دەولەتمەدارەکانی ولاتە ئەوروپییەکان
 و ئەمەریکا سەردانی باشووری کوردستان دەکەن و بە شیوێیەکی فەرمی
 لەگەڵ دەسەلاتدارانی دەسەلاتی سیاسی کوردیدا گفتوگۆ و دانوستاندن
 دەکەن، ھەتا ئێرە باشە و بە دلمانە، بەلام با بەم بۆنەییەو پرسیاریکی
 چارەنووسساز بکەین: ئایا ھەتا ئێستا دەسەلاتدارانی سیاسی باشوور لە ھیچ
 یەکێ لەو سەرکردە و دەولەتمەدارانەی ئەو ولاتە دەسەلاتدارانەیان پرسیووە کە
 ھەر بۆ ئەزموون کردن و بۆ میژوو، بۆچی جارێک لە جاران، پرسی رەوای
 نەتەوویی و نیشتمانیی زۆرتر لە ٤٠ میلۆن کوردی بێ دەولەت نابەنە ناو
 بەرنامە ی ریکخراوی نەتەووە یە کگرتوووەکانەو؟! خۆ ئەگەر سیاسییە
 دەسەلاتدارەکانمان، بوێرن و بتوانن داوا و پێشنیازیکی ئاوا رەوا و چارەنووسساز
 ئاواستە ی ئەو سەرکردە و دەولەتمەدارانە ی ئەو گەورەھێزانە ی جیھان بکەن،
 ئەو کۆتایی دەسەلاتەکەیان و ژیانیان ناریت؟!
 بە دنیاییەو ھەتا ئێستا داوا و پێشنیازیکی لەو جۆرەیان نەکردوو، چونکە ئەو
 پرسی رەوا و چارەنووسسازی نەتەوویی و نیشتمانیی نەتەووە و نیشتمانییکە،
 ناکرێت و ناریت ژێر بەرێژ بکرێت، دەبێت بە ئازایانە و بە ئاشکرا بکرێت و ھەموو
 نەتەووی کورد و ھاو نیشتمانییەکی کوردستان و گشت جیھانی لی ئاگادار
 بکرێتەو؟!

ئايا ئەم سالىش ھەر ۲۵ ساللى رابووردوو، بانگەشەى سياسىيانه و باسوخواسى بى كردهوھى راگەياندن و دروست كردنى دەولەتى سەربەخۆى كوردستان دەكەينەوہ؟!؟

دەولەت دروست كردن، بە پانگەشەى سياسىيانه و ئاخوتن و وتاردانى بى كردهوہ بەئەنجام ناگات، بەلكو پلان و بەرنامەى پئويست و تايپەتى خۆى دەوئت، با پېرسىن: كامانە بوون پلان و بەرنامەكانى ۲۵ ساللى رابووردوو، ئەى ئىستا، كامانەن پلان و بەرنامەكانى داھاتووومان؟!؟
مىللەتى ناتەبا و دەسەلاتى سياسىيى بى پلان و بى بەرنامە خۇمان؟!؟

ھىچ نكولى لىكردنى ناوئت، ئىمەى كورد دواى رووخانى ئىمپراتورىتىى ماد، دەسەلاتدارىتىى بابوباپىرانى ھەرە دىرىنمان، وەكو نەتەوہ نەمانتوانىوہ جارىكىتر خۇمان كۆيكەينەوہ و يەكېزىيى خۇمان بىپارىزىن و وەك نەتەوہىەكى خاوەن دەولەتى سەربەخۆى خۇمان، لە نىشتمانى يەكگرتووى خۇماندا، خۇمان وەك كورد، خۆفەرمانزەواى خۇمان بىن. راستە بە پچرىچرى، لەم دەقەر و لەو دەقەرى نىشتمانى خۇمان، توانىومانە چەندىن مىرنشىنى بنەمالە دەستروپىشتووہكان پىك بھىنىن و بۇ ماوہىەكى دىپارىكراو ئازخاد و خۆفەرمانزەواى خۇمان بىن، بەلام بوونى ئەو مىرنشىنە، بەرەو يەكگرتووى نەتەوہىى و نىشتمانى نەبردووين و ھەر ھەموويان كاتى بوون و بەھۆى ناكۆكى و ناتەبايى و خۆخۆرى و پىگانەپەرسىتىى خۇمانەوہ، لەلايەن دوژمنانان و داگىركەرانى كوردستانەوہ لەناوبران و دووچارى كوشتوكوشنار و مالوئىرانى و كارەسات دواى كارەسات بووينەتەوہ. شايانى باسە، بۇ ئاگادار بوون لەو مىرنشىنە كوردىيان و ئەو راستىيە مېژووويانە، (شەرەفنامەى شەرەفخانى بەدلىسى) يەككە لە باشتىن و پرواپىكراوتىن سەرچاوەى مېژووويىمان.

لە راستىدا لە ھەموو مېژوووى دىرىن و نوئماندا، ئەوہ بارودۆخى بوون و ژبانمان بووہ. واتە، ئىمە بەدريژاپى مېژوووى خۇمان ھەر خەركى يارىي ماروپەيزە بووين. دەسەلاتىكى كاتىمان پىكھىناوہ و پاشان رووخاوە. بە كورتىيەكەى، مېژوووى ئىمە برىتى بووہ و برىتىيە لە دەسەلاتدارىتىى كاتى، سەرکەوتن و تىكشكان، ھەستانەوہ و دىسان تىكشكانەوہ، ئەوہ سەرەنجامى ھەموو راپەرىن و شۆرشە يەك لەدواى يەكەكانمان بووہ. ھەمىشە ماوہىەك جىگىر و ماوہىەك ئاوارە و دەربەدەر و مالبەكۆل بووين. نىزىكىتىن ئەزموونى ئەو كارەساتانەمان، تىكشكان و ھەرەس ھىنانى دەولەتى پاشايەتى باشوورى كوردستان و كۆمارى دىموكراتى كوردستان و شۆرشى ۱۴ سالەى ئەيلوول و پاشان تىكشكانى شۆرشى نوئى باشوورى كوردستان بووہ.

ئەمرو ۲۵ سالە لە باشوور، دەسەلاتدارىتىيەكى خۇمالىمان ھەيە و تائەندازەيەك

سەربەخۆ و خۆفەرمانزەواين، بەلام بەداخووە، ئەميش بوو بە ئەزموونىكى شىكستخواردوو و ئىستا لە لىوارى تىكشكان و ھەرەس ھىناندايە، ھەربۆيە يان دەيىت لەناو خۆمان كۆك و تاباين و يەكبگرين و دەولەتى سەربەخۆى خۆمان دروست بكەين، يان دەيىت بۆ ھەتاھەتايە ھەر ئەزموونى تىكشكانەكان و ھەرەسەكانى مېژووومان چەندىنبارە بكەينەو، كەواتە يان دەيىت دەولەتى سەربەخۆى خۆمانمان ھەيىت، يان بۆ ھەميشە، ناوبەناو ئاوارە و دەربەدەر و مالبەكۆل بين؟!؟

۳۴

بى دەولەتى؟!؟

لە جەنگەلىستانى جھانى ئەمروى مەملانزى نەتەوھىي و ئايپنى و بەرژەوئەندپەرستى و بازارى چەكفرۆشتندا، نەتەوھى بى دەولەت، دەيىت بە تەماى پارىزراويى ھىچ سەرورەيىەكى نەتەوھىي و نىشتمانىي خۆى نەيىت؟!؟ تاكەى بى دەولەت بين؟!؟

۳۵

دەولەتى سەربەخۆى كوردستان:

ھەر كەس و لايەنكى كوردى و كوردستانى، دژى دروست بوونى دەولەتى سەربەخۆى كوردستان يىت، ھاوسەنگەرى دوژمنانى كورد و داگيركەرانى كوردستانه؟!؟

۳۶

ھەر يەك جار بۆ مېژوو و بۆ ئەزموون كردنى ھەمووان:

فەرموون، ئەگەر ئازان و دلسۆزن و راست دەكەن و كوردايەتى دەكەن؟! بۆچى نايىت و ناكريىت، ھەر يەك جار بۆ مېژوو و بۆ ئەزموون كردنى خۆمان و ھەموو مروفايەتى، پارتى و يەكپىتى و گۆران و چەپەكان و نەتەوھىيەكان، يەكپىز و يەكھەلوپىست و بە تەبايى، بە پىشتىوانىي ھەموو مىللەت، دەولەتى سەربەخۆى كوردى لە باشوورى كوردستان رابگەيەنن، خۆ نايىت و ناكريىت، دەولەتانى توركيا و ئىران و عىراق و سوريا، بە بەرچاوى ھەموو مروفايەتى و جىھانەو، بۆيان ھەيىت و بتوانن ولاتىك وىران بكەن و زۆرتر لە پىنج مىليۆن مروقى كورد كۆمەلكوژ بكەن؟!؟

۳۷

ھەمويان ھاوشىوھى يەكترين:

كورد يەك نەتەوھىيە و كوردستان يەك نىشتمانە. دوژمنانى كورد و داگيركەرانى كوردستان، ھەر ھەمويان يەك ھەلوپىست و يەك

ئامانچيان بەرامبەر بە كورد و كوردستان ھەيە، ئامانچ و ھەولە ھەموويان بۇ سېرپنەھەي بوون و ناوی كورد و كوردستانە. ھەلاواردنی توركيا و ئيران و عىراق و سوريا لە يەكدى، لە بەرژەوھەندى كورد و كوردايەتى نىيە. ھىچيان دۆستى ئىمە نەبوون و نىن و نابن!؟

ھەر كاتىك ئىمەي كورد توانيمان دەولەتى سەربەخۆي خۆمان دروست بكەين و ئەو مىللەت و دەولەتانەي دەوروبەرمان دانايىنیدا ناين و دژمان نەوھەستانەو، ئەوسا دۆستايەتى و پىوھەندىي دۆستانەي دراوسىيەتيمان، ئەركى پىويستى ھەموو لايەكمانە!؟

۲۸

سیاسەت زانست و ھونەرە:

سیاسەت زانست و ھونەرە. ھونەرى ھەلسوکەوت کردنە لەگەل ئەو پىرۆکە و کاروکردهوانەي کە دەکرین جىيەجىبکرىن، نەك ھەست و سۆزى خەيالپلاوانە. نەك ئاخوتنى بى کردەوہ و بى باج، نەك ھەلسوکەوت کردنى تاکرەوانە و دەپرینى رکوکینەي تاکەکەسى!؟ شایانى وتنە، پىرۆسەي دروست کردنى دەولەتى سەربەخۆي كوردستان، پىرۆسەيەكى ئابوورى و سیاسى و کۆمەلایەتى و فەرھەنگى و پەرورەدەيیە. دەولەتى سەربەخۆي كوردستان بە کاردانەوہ و دەپرینى رکوکینە بەرامبەر بە ئەم کەس و ئەو لایەن دروست ناکرىت. دەولەت پىکەپىنان و راگەياندن، پىسى تاکەکەسى و تاکلايەنى نىيە، دۆزى رەواي نەتەوہیەك و نىشتمازىکە. دەولەت تەنھا ھەر راگەياندن رەھا نىيە، بەلکو پىکەپىنان و سەپاندنە و پاشان جىگىر کردنىتى. (ئىسرائىل وەك نموونەي دەولەتى پىکەپىنراو و سەپىنراو و جىگىرکراو لەئىوان ۲۲ دەولەتى عەرەبى دۆژمنیدا!؟) پىگومان ئەوہش بە بەرنامە و پلانى درىژخايەنى ئابوورى و سیاسى و کۆمەلایەتى و رۆشنىبىرى نەتەوہیى و نىشتمانى بەئەنجام دەدرىت. لىرەدا ناچارىن بلىين: زۆر بەداخەوہ ۲۵ سالى ئازادى و خۆفەرمانىرەواييمان (بە دژايەتى و دۆژمنايەتى کردنى ناخۆيى) و بە بى بەرنامە و بە بى پلانى نەتەوہیى و نىشتمانى، گۆزەراند!؟ ئىتر باشرە لەبرى باس کردنى سیاسىيانە و فەرمىي راگەياندن دەولەت و وروژاندنى دۆژمنان و داگىرکەران لە خۆمان، بە بەرنامە و پلانى درىژخايەنى نەتەوہیى و نىشتمانى، ھەر پەکەمان لە ئاستى خۆمانەوہ، بەپىي توانا و لە بواری تاييەتى خۆماندا، کارى دلسۆزانە و خۆنەويستانەي بۇ بکەين.

(پىکەپىنانى دەولەتى سەربەخۆي كوردستان، کارى تاکرەوى و تاکلايەنى نىيە و بە ئاخوتن و بە رکوکینە و بە مەلمازىي نەرەواي حىزبى و بنەمالەيى و بە بانگەشەي سیاسى پىکناھىنرىت، پىويستە و دەپىت ھەموومان، وەك و كورد و كوردستانى، پىکەوہ کارى بۆبکەين و بەرپىسارىتتى و باجدانەکەيشى بگرىنە ئەستۆي خۆمان).

سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی :

له میژووی هیچ نه تهوه یه کدا نه بووه و نییه که سەرکرده و سەرکردایه تیی حیزبی، دهوله تیی نه تهوه ییان بو نه تهوه که ی خویان دروست کردییت؟! دهوله تیی نه تهوه یی، هر به سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی پیکده هیئریت، نه که به سەرکرده و سەرکردایه تیی حیزبی. سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی کین و ده ییت خاوه نی چ تاییه تمه ندیه کین!؟

سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی ئەو تیکۆشهره شوړشگیرانه ن که هه موو جوړه تاییه تمه ندیه کی ئازایه تیی و دلسۆزی و له خۆبووردوویی و خۆنه ویستی سەرکرده ییان تیدا یه. ئەوانه ن که له ناو میلله تهوه سهریان هه لداوه و هه میسه له ناو میلله تدان و وه که میلله ت ده ژین و له پیناوی بهرزه وه ندیه بالاکانی میلله تدا، به تاییه تیی هه ژارانی میلله تدا تیده و شن، به لام تاکه جیاوازیه کی ئەوان و میلله ت نه وه یه که ئەوان پیشه نگ و ربهر و ربینیشاندهری هوشیار و ژیرمه ند و دلسۆز و خۆتهر خانکردووی ناو میلله تن و هه موو ژیانان هر بو میلله ته. سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی، ئەو شوړشگیره ساده و ساکارانه ن که دیواری بهرزیان به ده وری خویاندا دروست نه کردوه و هیچ ترسیکیان له میلله تیی خویان نییه و خویان له میلله ت جیا نه کردوه نه تهوه، له ناو میلله تدان و بو میلله تن و خزمه تکاری میلله تن.

سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی، ئەوانه ن که میژوویان پره له پاکیی و دلسۆزی و له خۆبووردوویی و له خهبات کردن له پیناوی میلله تدا. سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی ئەوانه ن که به کۆشک و ته لار و باخچه و قیلا و کۆمپانیا و مۆل و هۆتیلی پینج ئەستیره یی و باله خانه بهرزه کان و به کاروانی ئۆتۆمبیلی جامره ش و پر له پاسه وانی چه کداردا ناسرینه وه. سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی، ناییت، بازرگان و سهرمایه دار و مافیا و گه نده لکار و دز و تالانچی و سته مکار بن!؟

زۆر به داخه وه، ئیمه ی کورد، له سه رانسهری کوردستاندا، بیبه ری بووین و بیبه رین له سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی، هه ربویه، هه تا ئیستا نه مانتوانیه له ناو خۆماندا ته با و یه کگرتوو و یه کهه لوپست بین و هاو پپر و هاو نامانی یه کتری بین، که واته شتیکی ریکه وت نییه که سه دانه ساله میلله تیکی ژیرده سته و نیشتمان داگیرکراو و دابه شکراو و بی ماف و بیئازادی و بی دهوله تین!؟

به هیوا و ئومیدی نه وه ی که له داها توودا، له ناو نه وه کانی داها تووماندا سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه ییمان تیدا هه لیکه ون و ئەوان وه کو نه وه کانی رابووردوو و وه کو ئیمه به بی مافی و به بی ئازادی به بی دهوله تیی سهر به خۆی نه تهوه یی نه میننه وه!؟

چ شهرمه زاری و چ کاره ساتیکی نه تهوه ییه، به چاره که سه ده یه که ئازادی و خۆخۆ بهرپوه بردنمان، به هۆی ململاتی ناره وای حیزبایه تیی و تاکه پرستی و بنه ماله چیتی و خیلچیتیه وه، نه مانتوانی یان نه مانویست، نه وه به کی هوشیار و

رۆشنبیر و نەتەوہ پەرورہ و نیشتمنی پەرورہ، پەرورہ دە بکەین تا کو بیوونایەتە
هەوینی سەرھەلدانی سەرکردە و سەرکردایەتیەکی نەتەوہیی ئازا و دلسۆز و
شۆرشگێر و لەخۆبووردوو!؟

بە هیوا و ئاواتی سەرھەلدانی سەرکردە و سەرکردایەتیەکی نەتەوہیی بۆ
دابینکردن و مسۆگەرکردنی ژیان و داھاتوویەکی ئازادانە و سەرفرازانە ی پر لە
پیشکەوتن و خوشگوزەرانە و بەختەوہری بۆ نەوہکانی داھاتوومان.

٤٠

لە سەرەتا بنچینەییەکانی بزووتنەوہی شۆرشگێرانەوہ:

- نەتەوہیەك كە نیشتمانەكە ی داگیر و دابەش کراپیت و ژێردەستە ی
رەگەزپەرستان و زۆرداران و تالانچییەکانی نەتەوہ بالادەستەکان ییت، نەتەوہیەك
كە خاوەنی ئازادی نەتەوہیی و دەولەتی سەربەخۆی نیشتمانی خۆی نەپیت،
لەلایەن دەولەتانی دیکتاتور و زۆردار و رەگەزپەرستانەوہ بچەوسینریتەوہ و
هەمیشە لەبەر شالای تواندنەوہ و نەماندا ییت، نەتەوہیەك لەم هەلومەرجە
سەخت و دژوارەدا ییت، پێویستی بە هەبوونی پارێتکی شۆرشگێری
بەدیسپلینی نەتەوہ پەرورہ و نیشتمانی پەرورہ و ئازادباز هەیه كە بەرژەوہندیە
بالاکانی نەتەوہ و نیشتمانی لەسەر و هەموو بەرژەوہندیەکی دیکەوہ دابنیت و
بە هیچ شیوہك هیچ سازان و رێکەوتنێك لەسەر پرسە نەتەوہیی و
نیشتمانیەکان لەگەل هیچ دوزمن و داگیرکەرێکدا نەکات. پارێتک ییت كە
خاوەنی سەرکردایەتیەکی بەکۆمەل و پاک و دلسۆز و لەخۆبووردوو ییت و
هەلگری بیروباوەر و پەيام و درووشمی شۆرشگێرانە و ئازادبازانە و
مروڤپەرورانە ییت و لە هەموو رەگەز و ئاستەکانی کۆمەلگەدا، لە دلسۆزترین و
هۆشیارترین و تیکۆشەرترین و کۆلنەدەرترین رۆلەکانی پیکهاتیی و باوەری
تەواویان بە رهوایی مەسەلەکەیان و بە خەباتی شۆرشگێرانەیان و بە
سەرکەوتنی بزووتنەوہکەیان هەپیت. تەنھا هەر پارێتکی لەم شیوہیە کە ئەم
تایبەتمەندییانە ییتدا هەپیت و لەسەر ئەم بنچینانە پیکهاتیی، هەر بەم رێبازە
راست و رەوا و شۆرشگێرانەیه، دەتوانیت هەموو جەماوەر بەرەو کۆری تیکۆشان
سەرکردایەتی بکات و بەرەو ئازادی نەتەوہیی و سەربەخۆیی نیشتمانیان
بەریت و داھاتوویەکی پر لە دادپەرورەری کۆمەلایەتی و پیشکەوتن و ئاشتی و
خوشگوزەرانیان بۆ مسۆگەر بکات.

بە دنیایەوہ هەتا نەبینە خاوەنی ئەم جۆرە رێکخستنە سیاسیە شۆرشگێرە،
نارپیت بەتەمای پیکهاتیان و راگەیانندی دەولەتی سەربەخۆی کوردستان بین!؟

بەختیاری شەمەیی

٢٠١٧